

Проучване на социалните услуги за деца със СОП в региона

Настоящият анализ на социалните услуги на територията на област Кюстендил е в резултат от изпълнението на Договор за безвъзмездна финансова помощ №PD-02-29-242/16.05.2013 "Всички деца учат заедно - трансгранична мрежа за приобщаващи училища" №2007CB16PO007-201-2-31, финансиран по Инструмент за предприсъединителна помощ България - Бивша югославска република Македония

Водещ партньор: Център за развитие на Североизточен регион за планиране, Куманово

Партньор: Община Дупница

Анализът на социалните услуги има за цел да създаде актуална информация на съществуващите и успешно прилагани услуги на територията на област Кюстендил.

В процеса на подготовка на настоящия анализ бе поискана информация от управляващите социалните услуги на територията на област Кюстендил, като голяма част от тях се отзоваха, за което благодаря.

Социалната политика може да се дефинира като съвкупност от управленски дейности и конкретни политики, предприемани от различни социални институции за регулиране на отношенията между индивиди и социални групи във връзка с удовлетворяване на основните им жизнени потребности и интереси, намаляване на социалното неравенство и постигане на социална сигурност за всички граждани.

Разглеждана в широк смисъл, социалната политика е политика на социалното развитие, на регулиране и управление на цялостните жизнени условия и предоставяните от държавата възможности за развитие, а не само политика на социално подпомагане на изпаднали в беда лица, социални групи или категории.

Социалната политика като регулатор на социални отношения възниква тогава, когато традиционните във всяко общество регулатори - традиции, културни ценности и норми, религия, пазарни отношения и др. - се оказват недостатъчни за конституиране и/или запазване на дадена общност. Самата социална политика е функция на реално съществуващата политическа власт, която се приспособява към процесите, извършващи се в обществото. Като такава тя е сложна система от механизми и социални технологии, която възниква, съществува и се развива успоредно и в резултат на наличието на различни интереси и потребности в обществото, съществуваща, за да удовлетворява в една или друга степен тези интереси и потребности. Целта на социалната политика е постигане на относително социално равновесие в обществото, съхраняване на

съществуващия тип обществени отношения, интегриране на общността и - в крайна сметка - укрепване на властта.

Особено място в социалната политика на всяка държава - в т.ч. и на България, заема политиката към децата, които са най-нуждаещи се от защита, грижи и осигуряване на условия за нормално развитие и качествен живот. Специално внимание се отделя на т.нар. деца в неравностойно положение, в т.ч. и на децата с увреждания.

Социалните услуги се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот и се извършват в специализирани институции и в общността. Законното определение за „социални услуги“ разглежда социалните услуги като дейности, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за водене на пълноценно съществуване и за социално включване в обществото.

Социалната интеграция на лицата се явява съществен елемент на понятието „социална услуга“, която следва да бъде разработена и предоставена по начин, гарантиращ на лицето водене на самостоятелен начин на живот, а не поставяне на лицето в зависимост от услугата, съответно от институцията.

Потребителите на социални и здравни услуги изискват услугите да бъдат с високо качество. Едва ли някой би се съгласил да приеме компромисно „средно“ качество грижи за дете със специфични потребности. Въпреки, че в други аспекти от ежедневието непрекъснато правим компромиси като търсим най-доброто съотношение между качество и цена.

Разбирането за социалните услуги е определено нормативно в Закона за социалното подпомагане (ЗСП), където те се разглеждат като дейности, основаващи се на социална работа, и са насочени към помощ на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните дейности и социално включване. В Допълнителните разпоредби към същия закон определението е представено, като „дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот“.

Класифициране на видовете социалните услуги в Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане (ППЗСП) (чл. 36) представя социалните услуги като услуги, които се предоставят в общността и в специализирани институции. Нормативно е определено, че социалните услуги в специализираните институции се предоставят след изчерпване на възможностите за извършване на услуги в общността. Правилникът за прилагане за Закона за социално подпомагане определя, че при необходимост и съобразно потребностите на населението на всяка община могат да се разкриват и други видове социални услуги, което дава възможност за гъвкавост при развитие на услуги, които да посрещат конкретни нужди на общността.

Съгласно Закона за социално подпомагане социалните услуги могат да бъдат извършвани от държавата, общините, от физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица.

На територията на област Кюстендил услугите за деца с увреждания, които съществуват се предоставят въз основа на интегриран анализ на потребностите на децата, планиране и координация от страна на всички ангажирани участници. Фокусирани са върху постигане на определени резултати при утвърдени стандарти за качество и ефективно управление на финансовите ресурси. Някои от тях се предоставят в партньорство. При предоставянето на социални услуги за деца с увреждания потребителите следва да бъдат активно включени. Децата и младежите трябва да имат активна роля при планирането и предоставянето на конкретната услуга. Децата би следвало да имат определящ глас по отношение на въпросите, които ги засягат и техните възгледи би следвало да се вземат предвид и да се отчитат в зависимост от тяхната възраст, зрялост и възможност. Активното включване на децата в процеса на планиране и предоставяне на услугите дава гаранция, че услугата, която получават е реално съобразена с техните нужди и постига целевия резултат.

За потребителя най-краткото определение на качество минава през наличието на достъп до адекватни на неговите потребности безплатни или с минимално доплащане услуги, както и добра организация на тяхната работа. Това е качество на социалните услуги в тесен смисъл.

Област Кюстендил е една от 28-те области на България. Тя заема площ 3084,3 км² и има население 135 664 души (по експресни данни от преброяване 2011)

Областта е разположена в Югозападна България като площта ѝ е 2,7% от територията на страната. Граничи с областите София, Перник и Благоевград, а на запад — с Република Македония и Сърбия. Административен, стопански и културен център на областта е град Кюстендил. Област Кюстендил обхваща 9 общини – Кюстендил, Дупница, Бобов дол, Сапарева баня, Рила, Кочериново, Невестино, Бобошево и Трекляно с общ брой на населените места 182.

На територията на област Кюстендил се предоставят следните социални услуги за деца с увреждания:

Община Кюстендил

Дневен център за деца и младежи с умствени и физически увреждания “Вяра, Надежда, Любов” гр.Кюстендил, ул.”11август” №7

Дневният център “Вяра, Надежда, Любов” гр.Кюстендил е социална услуга, предоставяна в общността, с капацитет 24 потребители на възраст от 3 до 18 години.

Дневният център е комплекс от социални услуги, осигуряващ:

- включваща, приемаща и стимулираща среда за деца и младежи с увреждания;
- подкрепа на социалното, емоционалното и културно развитие на всеки потребител;
- специализирано оборудване и обзавеждане, в зависимост от конкретните потребности на потребителите;
- оценка на нуждите на детето;
- изготвяне на индивидуален план за всеки потребител;
- планиране на интервенции според установените проблеми;
- оказване на подкрепа на лицата и техните семейства.

Целта на социалната услуга е:

- Насърчаване и подкрепа на социалното, емоционалното, образователното и културно развитие на всяко дете като доказателство за това, че всеки човек може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в общността;
- Създаване на оптимални условия за корекционно-компенсаторна, възпитателна и интеграционна работа с децата;
- Осигуряване на спокойна, уютна и безопасна среда, в която потребителите да се чувстват сигурни и щастливи, посещението в ДЦ да доставя удоволствие на клиента;
- Оказване подкрепа на децата и родителите им;
- Осигуряване постоянна и качествена грижа за всяко дете, създаване на възможност за известна степен независимост на клиентите, съобразно личните им възможности – да реагира, да взема решения и да действа, доколкото това му е възможно;

Целевите групи са деца и младежи от 3 до 18 години с умствени и/или физически увреждания.

Дейностите, които се предоставят в социалната услуга са :

- **Терапевтични дейности**– логопедична терапия, психотерапия, кинезитерапия;
Възпитателни дейности – общо възпитание и специфични възпитателни дейности;
Обучителни дейности – психомоторни занимания, музикални занимания, занимания по роден език, занимания за придобиване на математически познания, занимания за постигане на речева активност;
- **Социална терапия и интегрирано обучение;**
- **Арт терапия и приложни дейности** – работа с керамика, глина и пластилин, рисуване, апликиране, бижутерство, изработване на картички, пана, мартеници и т.н.;
- **Пасивни дейности** – гледане на телевизия, слушане на музика;
- **Трудотерапия** – готварство, градинарство, шиене, почистване, пазаруване;
- **Спортни занимания и екскурзии;**
- **Тържества и празници в Дневния център и извън него;**
- **Здравни беседи с медицинска сестра;**
- **Работа с родители;**
- **Летен план** – карнавали, конкурси, социализация и интеграция на децата в общността.

Ресурсите с които разполага са:

- **Материална база:** Дневният център предлага добре оборудвана база, включваща спални помещения, зали за игри и дейности, зала за физиотерапия, кът за отдых, игри и дейности на открито. Капацитетът му е 24 потребители. Социалната услуга може да се ползва целодневно или почасово. Центърът разполага със собствен специализиран превоз.

- **Човешки ресурси:** Персоналът на Дневния център за деца и младежи с умствени и физически увреждания включва: директор, психолог, логопед, кинезитерапевт, социален работник, възпитатели, медицинска сестра, санитарии.

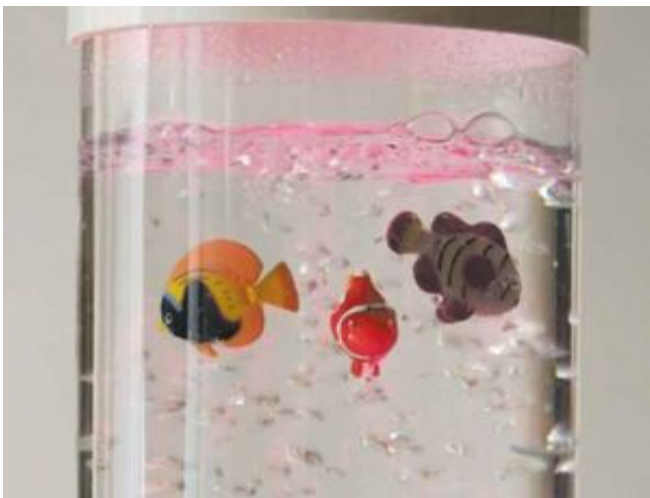
Екипът извършва оценка на нуждите на клиентите при постъпването им в дневния център, на базата на която съвместно с родителите на клиентите се разработва индивидуален план за грижа, съобразен със специфичните потребности на всяко дете.

Мисията на Дневния център е да осигурява включваща, приемаща и стимулираща среда за деца и младежи с увреждания. Центърът насърчава и подкрепя социалното, емоционалното и културното развитие на всеки клиент като доказателство на това, че всеки човек може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в живота на общността.

Дневният център осигурява висококачествена среда за обучение, предоставя възможности на хората с увреждания да общуват и да участват в живота на общността. Основни цели на услугата са да се даде възможност на клиентите да осъществяват контакт с обкръжението, да се социализират; да се стимулира развитието на индивидуалните им възможности; да се гарантира независимост, съобразена с индивидуалните възможности на ползвателя. Да се създават и развиват умения за самостоятелно вземане на решение, свързано с ежедневието им.

За постигане на тези цели от изключителна важност е ползвателите да се чувстват спокойни, сигурни и щастливи в Дневния център.

През 2014г. започна да функционира сензорна зала, с което стана реалност на една стара мечта на екипа. Сензорната зала представлява специално оборудвано помещение за релаксация и психологическо въздействие върху всичките сетива с музика, цветове и светлини. Обстановката отморява, освобождава от напрежението, успокоява и помага на деца със здравословни проблеми.

Основната идея на този център е да изведе децата с увреждания от къщите им, да могат да се социализират. Те са уникални и трябва да бъдат сред хората. Осигурявана им е индивидуална грижа. Разполагат със собствен превоз, с който извозват децата от домовете им до дневния център и обратно.

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца гр. Кюстендил

ул. "Ефрем Каранов" 33 тел. 0882885376, 0882885374, 0882885373, 0882885375

електронна поща: nitsa_kn@mail.bg

СЪЩНОСТ:

Център за социална рехабилитация и интеграция е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване.

В Центъра за социална рехабилитация и интеграция се предоставят краткосрочни и дългосрочни социални услуги.

В случаите, когато се предоставят дългосрочни социални услуги, дейностите трябва да бъдат съобразени с изискванията на чл. 40г. от ППЗСП, съгласно който доставчиците на дългосрочно предоставяни социални услуги в общността изготвят индивидуален план след оценка на нуждите на всеки потребител и формулиране на целите, които трябва да бъдат постигнати.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ:

- Консултиране
- Диагностика: психологическа, логопедична, педагогическа, социална
- Психолого – педагогическо оценяване
- Рехабилитация на говора
- Двигателна рехабилитация
- Развитие на умения за учене
- Обучение в социални и комуникативни умения
- Посредничество при различни проблеми
- Насочване към други служби
- Музико терапия
- Арт терапия
- Интегративни дейности – посещения на обществени места и културни събития, празнуване на рождени дни и др.
- Сензорно – интегративна терапия в мулти сензорна стая, в която се:
 - предизвикват сетивата
 - насочва вниманието към схемата на тялото
 - дава връзка да се изгради връзка с друг, която се развива по специфичен начин
 - способства за по-ефективното възприемане на сложно сетивна информация
 - стимулира повишаване опита на детето
 - провокира интерес и устойчивост на вниманието
- Социална интеграция:
- Работа с роднини
- Връзки с обществеността
- Свободно време, отдых и развлечения

ЦСРИ за деца в гр. Кюстендил е услуга, предоставяна от Института за социална политика и социална работа (ИСПСР) като делегирана от държавата дейност от април 2009 г. Той продължава дейността на Центъра за деца с увреждания, създаден през 2001 г. от ИСПСР и Община Кюстендил.

Центърът подкрепя деца от 0 до 18 г. с различни увреждания: сензорни, физически, интелектуални, говорни проблеми, разстройства в развитието (аутизъм, хиперактивност и дефицит на внимание, нарушения в ученето) и други.

В Центъра работи мултидисциплинарен екип от специалисти: психолози, логопед, социални работници, трудотерапевт, рехабилитатор.

Предлаганите дейности за децата са консултиране, диагностика, рехабилитация, посредничество, насочване към други служби.

Рехабилитацията включва:

- индивидуална и групов психологична;
- социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха, говора и зрението;
- интегративни дейности;
- трудотерапия (работа с глина, декупаж, квиллинг, фелтинг, готварство и др.)
- музикотерапия;
- кинезитерапия;
- компютърни занятия.

Освен обичайните терапевтични кабинети (логопедичен, психологичен) и зала за двигателна рехабилитация, бяха създадени и няколко специализирани кабинета:

- Сензорна стая (от 2011 г.)
- Стая Монтесори (от 2012 г.)
- Кабинет по грънчарство (от 2013 г.)
- Кабинет по биофийдбек (от 2014 г.)

Център за настаняване от семеен тип "Сияние"

Гр. Кюстендил, кв. „Герена”, бл. 161, ет.1, ап.1, тел. 078-972-516

Гр. Кюстендил, ул. „Демокрация” 36, ет.2, тел. 078-971469

ЦНСТ гр. Кюстендил функционира като държавно делегирана дейност от 10.2010г. и се управлява от Фондация “Сийдър”, с капацитет 16 деца.

“Център за настаняване от семеен тип” е социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на децата отглеждани в Дом за деца с умствена изостаналост (ДДУИ) с. Горна Козница.

В центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот. Организирането на живота и услугите в него ще са насочени към създаването на условия и нагласи на децата за равнопоставено участие в живота на местната общност.

Основната цел на “Центъра за настаняване от семеен тип” е осигуряване на качество на живот, което гарантира пълноценното физическо, емоционално и познавателно развитие и социално включване на всяко дете в естествената за него среда, чрез осигуряване на индивидуализирана грижа и подкрепа. Осигурени са 20 допълнителни социални терапевти, за да се предостави по-високо качество на грижите.

Успоредно с това са проведени няколко дневни и дългосрочни обучения на персонала за повишаване качеството на оказваната на резидентите подкрепа от български и чуждестранни специални педагози и други професионалисти.

Главна цел на Центъра за настаняване от семеен тип „Сияние” е да подпомогне социалната интеграция на децата и младежите със специални нужди, като се грижи те да посещават дневни центрове, училища и читалища, както и да вземат участие в инициативи на общността.

Целта на социалната услуга е да създаде среда близка до семейната и да предостави грижа и подкрепа, адекватна на индивидуалните потребности на всяко едно дете. Във всички дейности - почистване на спалните помещения, подпомагане при извършване на личния тоалет, пазаруване, приготвяне на храна, хранене, пране на дрехи, гладене, активно се включват децата, доколкото позволяват индивидуалните им възможности, като целта е не да бъдат обгрижени, а да бъдат подпомогнати и обучени за самостоятелен начин на живот. Потребителите ползват всички услуги в общността – личен лекар, стоматолог, спешен център. Включват се в провеждането на различни мероприятия, организирани с деца от детски градини, училища, с които съвместно празнуват. В свободното време се провеждат екскурзии, летни лагери, разходки, чествания на рождени дни и други празници.

Двамата трудотерапевти провеждат ежедневни занимания по трудотерапия – занимателна и функционална, където децата се учат да готвят, да работят в градината, да придобиват умения за самостоятелен живот, включени са всички деца.

В ЦНСТ “Сияние” потребителите работят по програми за подкрепа на заетост.

**Център за обществена подкрепа Гр.Кюстендил
ул."Търговска" № 13**

Център за обществена подкрепа е създаден през 2010 год. по проект "Заедно за децата в риск-модел за превенция и реинтеграция в община Кюстендил". Проектът е осъществен от община Кюстендил с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия чрез Финансовия механизъм на европейско икономическо пространство.

Разположен е в центъра на град Кюстендил в т.нар. "Лекарска къща", която е паметник на културата. Капацитет - 30 потребители, целева група – до 18 г.

ЦОП предлага комплекс от социални услуги, предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставането на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална

интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви.

Формите на работа са индивидуална и групова. Организирант различни инициативи и благотворителни прояви - конкурси, базари, арт ателиета и т. н.

Описание на социалната услуга

Център за обществена подкрепа гр. Кюстендил е дългосрочна социална услуга, предоставяна в общността, с цел подкрепа на деца в риск и на техните семейства за изграждане на благоприятна семейна среда и интеграция в общността

В Център за обществена подкрепа се предоставят следните услуги:

- Психологическо консултиране;
- Социално консултиране;
- Подкрепа за превенция изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции;
- Подкрепа при реинтеграция на деца в семейна среда;
- Обучение на:
 - кандидати за осиновители;
 - деца и младежи;
 - доброволци;
 - професионалисти по заявка;
- Обучение и оценка на кандидати за приемни родители;
- Превенция на отпадането от училище;
- „Училище за родители”;
- Превенция на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни;
- Информиране за социалните услуги на територията на Общината;
- Подпомагане на социалната интеграция чрез развитие на мрежа за подкрепа.

Целева група:

- деца от 0 до 18 години и техните семейства, които се нуждаят от съдействие и подкрепа с цел превенция на изоставянето и реинтеграция в семейна среда;
- деца, настанени в Домове за деца на територията на община Кюстендил;
- деца, извършители на противообществени прояви;
- кандидати за приемни родители и осиновители, както и одобрени такива;
- професионалисти, предоставящи грижа за деца;

На територията на Община Дупница се предоставят следните социални услуги за деца с увреждания:

Дневен център за деца и младежи с увреждания

гр.Дупница ул. "Велико Търново" №8, e-mail: kalina2011@abv.bg,

Дневният център е социална услуга, предоставяна в общността, с капацитет 30 потребители на възраст от 3 до 18 години.

Дневният център удовлетворява нуждите на десетки семейства от община Дупница и съседните ѝ общини като предоставя комплексна социална услуга, която създава условия за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности /деца с увреждания/ през деня, включително чрез задоволяване на ежедневните здравни, образователни и рехабилитационни потребности, и организация на свободното време.

Основните дейности в Дневния център целят ограничаването на социалната изолация, в която се намират децата със специални образователни потребности.

Процесът на социална интеграция е стъпаловиден и включва реализацията на разнообразни програми, съобразени с конкретните нужди на децата.

Центърът работи с деца с увреждания от 3 до 18 години, като приоритет е прием на деца с увреждания в ранна детска възраст - от 3 до 5 години.

Целта е престоят на децата в центъра да бъде максимално кратък и той да играе ролята на адаптационна форма за преминаване на децата в масовите групи на детската градина. Другата целева група са семействата на децата - целта е те да бъдат облекчени при отглеждането на децата си, да могат да работят и да бъдат стимулирани да не изоставят децата си.

Дейностите, които се предоставят в социалната услуга са :

- подкрепа на социалното, емоционалното и културно развитие на всеки потребител;
- специализирано оборудване и обзавеждане, в зависимост от конкретните потребности на потребителите;
- оценка на нуждите на детето;
- изготвяне на индивидуален план за всеки потребител;
- планиране на интервенции според установените проблеми;
- оказване на подкрепа на лицата и техните семейства.

Терапевтични дейности – логопедична терапия, психотерапия, кинезитерапия;

Възпитателни дейности – общо възпитание и специфични възпитателни дейности;

Обучителни дейности – психомоторни занимания, музикални занимания, занимания по роден език, занимания за придобиване на математически познания, занимания за

постигане на речева активност;

Социална терапия и интегрирано обучение;

Арт терапия и приложни дейности – работа с керамика, глина и пластилин, рисуване, апликиране, бижутерство, изработване на картички, пана, мартеници и т.н.;

Пасивни дейности – гледане на телевизия, слушане на музика;

Спортни занимания и екскурзии;

Тържества и празници в Дневния център и извън него;

Здравни беседи с медицинска сестра;

Работа с родители;

Ресурсите, с които разполага са:

Материална база: Дневният център предлага добре оборудвана база, включваща спални помещения, зали за игри и дейности, зала за физиотерапия, кът за отдых, игри и дейности на открито. Капацитетът му е 30 потребителя. Социалната услуга може да се ползва целодневно или почасово.

Човешки ресурси: Персоналът на Дневния център за деца и младежи с умствени и физически увреждания включва: логопед, психолог, специален педагог, социален работник и рехабилитатор. Центърът се посещава от деца със специални образователни потребности – всички интегрирани в масовите групи на детската градина и в съседните училища. Екипът извършва оценка на нуждите на клиентите при постъпването им в дневния център, на базата на която съвместно с родителите на клиентите се разработва индивидуален план за грижа, съобразен със специфичните потребности на всяко дете.

Мисията на Дневния център е да осигурява включваща, приемаща и стимулираща среда за деца и младежи с увреждания. Центърът насърчава и подкрепя социалното, емоционалното и културното развитие на всеки клиент като доказателство на това, че всеки човек може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в живота на общността.

Дневният център осигурява висококачествена среда за обучение, предоставя възможности на хората с увреждания да общуват и да участват в живота на общността. Основни цели на услугата са да се даде възможност на клиентите да осъществяват контакт с обкръжението, да се социализират, да се стимулира развитието на индивидуалните им възможности, да се гарантира независимост, съобразена с индивидуалните възможности на ползвателя. Да се създават и развиват умения за самостоятелно вземане на решение, свързано с ежедневието му.

За постигане на тези цели от изключителна важност е ползвателите да се чувстват спокойни, сигурни и щастливи в Дневния център.

В ЦДГ „Калина” знаят, че в утрешния ден техните деца ще бъдат достойни граждани на Дупница и на България и с гордост ще се наричат европейци.

ДОМ ЗА ДЕЦА ЛИШЕНИ ОТ РОДИТЕЛСКА ГРИЖА
„ОЛГА СТОЯНОВА” ГР. ДУПНИЦА
УЛ”ВЕЛИКО ТЪРНОВО” №2

Дом за деца лишени от родителска грижа” Олга Стоянова”гр. Дупница предоставя в общността услугата – институционална грижа за деца от 7-20 год., лишени от родителска грижа. Финансира се от държавния бюджет чрез общинския бюджет като делегирана от държавата дейност, с капацитет 49 деца.

Предлаганите услуги в Дом за деца „Олга Стоянова” са съобразени с европейски модел за грижа за деца в институция и отговаря на потребностите на настанените възпитаници, на техните базисни и специфични нужди: грижа за деца в малка група и различни по вид социално-педагогически услуги, отговарящи на потребностите на детето и неговото семейство ,диагностика и индивидуална работа с всяко едно дете.

Целева група:

- деца от 6 до 20 години в риск;
- деца, трайно изоставени от родителите си със или без декларации за отказ, съгласно Семейния кодекс;
- деца без семейства, чиито родители са починали, неизвестни или лишени от родителски права;
- деца, чиито родители трайно не полагат грижи за тях, деца;
- чиито семейства създават опасност за увреждане на развитието им;
- деца, които нямат налична семейна среда и среда на близки родственици.

В Дома за деца „ Олга Стоянова” работят 5 специализирани екипа:

- Социално-педагогически - психолог и социални възпитатели

- Специализиран - логопед, олигофренопедагог ,педагог и др.
- Диагностичен екип - социален възпитател, психолог
- Медицински - медицинска сестра, лекар и стоматолог
- Обслужващ - домакин, готвач, хигиенист и др.

Постоянни услуги, заместващи семейната грижа:

- Групи за постоянна грижа:
 - деца на постоянна институционална грижа;
 - деца, които имат родителски или родствен ресурс
 - деца без родителски или родствен ресурс
 - контактът с родителите и роднините създават опасност за увреждане на физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие
- Групи за седмична грижа:
 - Групи за дневна грижа е услуга за цялостна дневна грижа като храна, подготовка за училище, общуване, организация на свободното време
- Деца от общността на седмичен или дневен принцип :
 - деца с ограничен ресурс в семействата си, които могат да посещават дома си през почивни, празнични и ваканционни дни

В рамките на групите за жилищно живеене се предлага училищна подкрепа.

Сграден фонд:

Материалната база е ремонтирана и са създадени пространства за 2 групи по възрастов признак.

Сградният фонд е обособен на защитени пространства на групите .

1. Защитено пространство -2 броя – ет. 2 - основна сграда и етаж 1 допълнителна сграда
2. Обособени са пространства за спане, занимания, кухненски кът и санитарни възли
3. Кабинети за индивидуална работа на психолог, социален работник, педагог и специален педагог – 4 броя
4. Управление и администриране на услугите – етаж 3 на основна сграда. Обособени са пространства за екипни срещи, обучения , счетоводство, домакин, дирекция, кабинети за групов и индивидуална работа.
5. Кухненски бокс, медицински кабинет и семейно пространство – ет.1 основна сграда

6. дворно пространство- с площадка за спорт ,футболно ,баскетболно и волейболно игрище, детски кът с катерушки ,пясъчник и кът за отдих

7. Помещение за изпиране и гладене на дрехите и спалното бельо-1 брой

Помещение за пропускателен режим с видеонаблюдение-1 брой

Описание на социалните услуги ,които се предоставят на потребителите:

1. Групи за постоянна грижа
2. Седмична грижа
3. Дневна грижа
4. Училищна подкрепа

Първа група - от 7 до 12 години

Втора група – от 13 до 20 години

Описание на дейностите:

1. Диагностика на развитие на децата: Проблеми
2. Социално-психологически проблеми
3. Социално-педагогическа работа в групите

Групова работа:

Планира се чрез концепция за функциониране на услугите в групите в зависимост от възрастта на децата и диагностицираните проблеми.

Осъществява се чрез дейности, които са елементи на цялостната организация на работа.

Индивидуална работа:

- * Планира се чрез изготвяне на индивидуален план за грижа за всяко дете.
- * Осъществява се чрез дейности за поставяне и изпълнение на задачите за развитие на всяко дете.
- * Менторска система-член на екипа е ментор и работи индивидуално с 3-4 деца от групата.
- * Диагностициране развитието на всяко дете чрез наблюдение в девет области.
- * Формулиране и поставяне на задачи за развитие в девет области.

Фамилна работа

- * Осъществява се чрез годишен план за фамилна работа, в който се посочват конкретните форми и методи на взаимоотношения с родители, в зависимост от

конкретната семейна ситуация на всяко дете в групата. Този план е основа за формиране на връзките със семейството в индивидуалния план за грижа на всяко дете.

* Осъществява се чрез дейности вътре в самата институция, при необходимост и извън нея:

* Договор с родителя при настаняване на детето в групата.

* Обсъждане на индивидуалния план за грижа съвместно с родителя.

* Фамилен съвет като форма за решаване на важни неща от живота на детето.

* Съвместни дейности с дирекция „Социално подпомагане” и ОЗД по местоживее на родителите.

* Осигурено 24 часово медицинско обслужване - има осигурено такова - 1 брой медицинска сестра и личен лекар на всяко дете.

* Осъществяват се мерки по социално включване на потребителите на социални услуги в живота на общността

Децата от ДДЛРГ учат в масови училища на територията на община Дупница, 28 деца посещават услуги в общността в ателиета по интереси „детски театър и приложни изкуства”, участие в спортни и обществени мероприятия.

ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА

„За да има щастие в детските очи”

гр.Дупница,ул. ” Велико Търново” № 2

Капацитет: 20 /двадесет/ места

Целева група: деца от 0 до 18 години в риск и техните семейства .

Към целевата група спадат:

- деца ползващи постоянна грижа и техните семейства;
- деца ползващи седмична грижа и техните семейства;
- деца ползващи дневна грижа и техните семейства;
- деца, на които предстои напускане на институция и техните семейства;
- Семейства при които има риск от изоставяне на дете или настаняване в институция;
- Кандидати или вече одобрени приемни семейства;
- Кандидати или вече одобрени осиновители;
- Деца с поведенчески проблеми и техните семейства;

- Семейства, които търсят професионална подкрепа за отглеждане и възпитание на детето;
- Деца и семейства от общността ,при които съществува риск от конфликт и разрушаване на семейните отношения;
- Деца, жертва на насилие;
- Деца свидетели на насилие;
- Деца, на които им предстои изслушване в съда.

Сграден фонд: специално обособено пространство /отделна къща / на територията на ДДЛРГ „Олга Стоянова”. Пространството е с подсигурен достъп и за хора с физически увреждания, разпределено както следва:

- офис за екипа /с пет броя компютър, лазерен принтер, телефон, интернет, пет броя бюро, столове, шкаф за документи;
- зала за групова терапия /обзаведена с техника за провеждане на групова работа и обучения – дъска за писане, табла, екран за мултимедия, видеотехника /;
- зала за индивидуална терапия /обзаведена с мека мебел, бюро, столове, шкаф за документи/;
- зала за среща със родители - семейно пространство /с кухненски бокс с бяла техника, столове, мека мебел/;
- зала за наблюдение на разпит “синя стая” с подходящо оборудване за видеонаблюдение и аудиовизуална техника и звукозаписни устройства;
- зала за провеждане на разпит с необходимата техника за непосредствено наблюдение;
- зала за провеждане на арттерапия;
- зала за провеждане на ателие по приложни изкуства – керамично колело и пещ

Структура и численост на персонала:

- социален работник
- психолог
- арттерапевт
- театрален педагог

Описание на социалните услуги, които се предоставят на потребителите:

- Реинтеграция на деца и младежи /в биологично или осиновително семейство/;

- Осигуряване на подходяща семейна среда /в семейства на близки или в приемни семейства/;
- Подкрепа за самостоятелен живот и социално включване в общността;
- Превенция на изоставянето/семеино консултиране, подготовка и обучение на родителите да се грижат за децата си, програми по семейно планиране и изграждане на родителски капацитет/;
- Превенция на насилието и отклоняващо се поведение/индивидуално и групово консултиране, разработване и провеждане на обучителни модули на тема превенция на насилие, информационни срещи, беседи, консултации на родители и специалисти от общността, извънкласни занимания и дейности;
- Разработване и провеждане на образователни програми за превенция на насилие, трафик на хора, злоупотреба с деца, умения за независим живот, ваканционни програми.
- Превенция на отпадане от училище/социално-психологическа подкрепа и консултиране на детето и семейството, индивидуална педагогическа работа с детето/;
- Подкрепа формиране на умения за самостоятелен живот и интегриране в общността на младежи, напускащи ДДЛРГ;
- Осигуряване на професионална и квалифицирана помощ на деца в риск и техните семейства;
- Осигуряване на посредничество и застъпничество на семействата, ползващи услугите на ЦОП пред други държавни, административни и неправителствени организации;
- Консултантски услуги за установяване на проблемите в поведението на деца с поведенчески проблеми и техните семейства;
- Организиране и провеждане на обучения и тренинги за кандидати за приемни родители и кандидат осиновители;
- Супервизия и методическа подкрепа

Център за обществена подкрепа "За да има щастие в детските очи" гр. Дупница работи за промяна на практиката за изслушване на деца и провеждането ѝ в съответствие с изискванията на международните правни актове, по които България е страна.

В периода 2012-2013 г. беше изградена *стая за щадящо изслушване* на деца, свидетели в наказателния процес. Стаята се намира в община Дупница (в Център за обществена подкрепа „За да има щастие в детските очи”, ул. ”Велико Търново” №2, ет. 1.

Целите на една такава практика са да се избегне **допълнителното травмиране на детето в процеса на разследване и правораздаване** и да се защитят неговите **права и най-добър интерес**, като в същото време се **гарантира събирането на пълна и точна информация по даден случай**, за да **може да се приложи ефективно правосъдие**.

У нас сред професионалистите стаите са познати и като „приятелски”, „специализирани” или „сини” стаи за изслушване на деца, оборудвани със звукозаписна и видеозаписна техника за изслушване на деца, участващи в правни процедури.

Стаята изцяло е съобразена с „Насоки относно правораздаването по въпроси, свързани с деца жертви или свидетели на престъпления” и правата залегнали в Конвенцията за правата на детето, в частност, чл. 3 и чл. 39, и Факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография, по-специално, член 8.

Специализираната или приятелска стая *е обзаведена* така, че да предоставя среда близка до домашната, за да може детето, свидетел, да се чувства по-спокойно и удобно. В същото време *помещението е оборудвано с камери и микрофони*, за да може показанията да бъдат записани и непосредствено наблюдавани, без страните да са в едно помещение с детето и това да притеснява детето и да влияе на неговите показания.

Разпитът се води от съответния (правоимащ) орган, с помощта на психолог или педагог, а останалите участници са в съседното помещение и наблюдават на голям монитор, те не само могат да наблюдават и слушат разпита, но и да задават въпроси по време на разпита посредством радио телефон или предварително писмено предадени на разследващия орган.

При всички случаи обаче *не се допуска детето да вижда или чува страните*. Чрез тази процедура не само правата на страните не са нарушени, но се избягва и възможността за манипулация на свидетеля по време на разпита, както и ненужното допълнително травмиране, което изживяват децата, когато трябва да споделят пред непознати за преживяното насилие и най-вече, когато трябва да се срещнат очи в очи с извършителя и да се конфронтират пряко с неговата защита.

Изглед на стаята в помещението при детето.

Изглед на стаята в помещението което е за наблюдение.

Стаята за наблюдение е оборудвана със съответната видео и аудио техника, така че да има телевизионно излъчване в затворена верига, както и възможност да се прави запис на разпита.

Представеното помещение за изслушване на деца има следните възможности:

- ***Да осигури провеждане на изслушване на детето само от съдия с участието на психолог***, като едновременно с това има възможност да участват в изслушването и други лица (прокурор, адвокат на обвиняемия, частен обвинител и др.), пребиваващи в отделно помещение. Тази възможност се осигурява от така наречено “венетианско” стъкло между помещенията и/или директно предаване на хода на изслушването и система за комуникация между стаите.
- Осигурява възможност ***детето да изчаква своето изслушване в дружелюбно място, до което няма достъп обвиняемият***. Чакалнята е обзаведена по такъв начин, че да създава възможност за активно прекарване на времето на изчакване (детски играчки, книжки, списания, цветни тебешери и други). Но в чакалнята няма образователни и информационни материали на тема сексуално насилие (злоупотреба).
- Обстановката създава уют за детето като вратите между стаята за изслушване и другото помещение/другите помещения са обезшумени и са в различна посока и коридор.

- Цветово е издържана в спокойни, пастелни цветове.
- Мебелирана по такъв начин, който осигурява комфортно пребиваване в стаята на по-малки и по-големи деца (масички и столчета с два размера, диван или фотьойл, мек мокет);
- Обзаведена е с помощни материали и техника за получаване на информация от детето (тебешери, листове хартия, обикновени кукли, други специални кукли и други), които пряко не са достъпни за детето, а се използват от специалисти при разпита.

ЦОП СОНИК гр. Дупница, ул. “Солун” № 4,
тел.: + 359 887 078018 e-mail: dupnitsa1@sonikstart.eu

Центърът за обществена подкрепа - Дупница функционира като делегирана от държавата дейност, като от 01.08.2012г. доставчик на услугата е Соник Старт.

Основното предназначение на „Центъра за обществена подкрепа” е предоставянето на комплекс от социални услуги, насочени към деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви.

Мисия, която доставчикът си е поставил е подобряване на качеството на живот и социалните умения на деца в риск и техните семейства на територията на Община Дупница, чрез прилагане на нови устойчиви и комплексни подходи на работа с

уязвимите групи и превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици.

Предоставят съвременни, ориентирани към детето и семейството, алтернативни на институционалната грижа социални услуги в общността. Подпомагат и подкрепят деца и семейства в риск за изграждане на здрава семейна среда и взаимоотношения, за предотвратяване на изоставянето, институционализирането, negliжирането и малтретирането на деца.

Капацитет: 20 места

Достъп до услугите на ЦОП:

1. Чрез направление или заповед от Отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” гр. Дупница;
2. Чрез заявка от други институции и организации;
3. Чрез заявка от самозаявили се клиенти, които по собствена преценка са се насочили към ЦОП.

Предоставяните социални услуги в ЦОП са безплатни за потребителите.

Центърът е с удобна локация в центъра на град Дупница, предоставя възможност за индивидуални и групови срещи. Всеки е добре дошъл!

Принципи на работа:

- Гарантиране на най-добрия интерес на детето, съгласно Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Гарантиране правото на всяко дете да бъде отглеждано в семейна среда;
- Зачитане на достойнството и личността на детето;
- Уважение към личната история, религиозна, етническата и културна идентичност на детето и семейството му;
- Зачитане правото на детето на изразяване на мнение и изслушване;
- Индивидуален подход на интервенциите при работа по случай;
- Доброволност за ползване на социалните услуги, предоставяни в ЦОП;
- Подбор на лицата, пряко ангажирани в дейностите по закрила на детето, съобразно техните личностни и социални качества и грижа за тяхната професионална квалификация и подкрепа.
- Проява на толерантност и разбиране от страна на персонала към различията и многообразните потребности на децата.

- Работа в екип и междуинституционално сътрудничество.
- Поверителност.

Център за обществена подкрепа- Дупница се утвърди като пространство за социална и психологическа подкрепа, насочена към деца и семейства в риск. ЦОП-Дупница е специално място, където всеки винаги може да потърси помощ и да получи квалифицирана консултация, подкрепа и информация.

Позитивизмът и младежкият дух на членовете на екипа предразполага към изграждане не само на доверителна връзка потребител - специалист, а и на приятелски отношения, поддържани дори след края на ползваната социална услуга.

ЦОП е мястото, където всяко дете да повярва в себе си и личните си умения.

Окуражавайки потребителите си, екипът от психолог, социален работник, педагог и арттерапевт върви с тях по пътя на мечтите, помагайки им да преодолеят страха и несигурността.

Като част от голямото семейство на СОНИК СТАРТ, екипът на ЦОП - Дупница има подкрепата на колегите си, работещи в над 10 български града.

Ежегодната обучителна програма, която СОНИК СТАРТ осигурява на служителите си, вдъхва допълнителна увереност и стимул за работа на екипа на ЦОП.

Материалната база на центъра отговаря на нуждите и потребностите на потребителите и предлага сигурна и спокойна среда за работа.

Екипът на Център за обществена подкрепа - Дупница е ангажиран с изпълнението на програмата на ЦОП – Дупница и работи за гарантиране на устойчивост на предоставяните от него услуги, с което дава своя принос за повишаване на благосъстоянието на децата и семейства в община Дупница.

Екипът търси цялостен подход към посрещане на нуждите, предоставят качествени социални услуги в мултидисциплинарен екип, развиваме мрежа за подкрепа, инвестираме в дългосрочна положителна промяна. Изграждането, развитието и утвърждаването на центъра допринесоха много за това той да бъде желан партньор и място, където деца и семейства в риск намерят своя пристан в преодоляване на житейските трудности.

ЦЕНТЪР ЗА СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ ЗА ДЕЦА

ЦЕНТЪР ЗА СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ ЗА ДЕЦА

/ЦСРИД/ ГРАД ДУПНИЦА,

ПЛ.СВОБОДА 1, ТЕЛ. 0701/50376

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца /ЦСРИД/ град Дупница предоставя социални услуги на деца от 3 до 18 годишна възраст с изоставане в развитието, с физически увреждания, с различна степен на умствени затруднения, с временни увреждания, с речеви затруднения и говорни недостатъци и др.

Предоставянето на услугите са свързани с прилагането на европейските стандарти в грижата за деца в неравностойно положение. Центърът осигурява подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на деца с различен вид и степен на увреждане, както и подкрепа на деца от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване.

Услугата включва разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот.

“Да открием потенциала във всяко дете, да му помогнем да развие възможностите си” – в тази посока са насочени всички усилия на екипа на ЦСРИД и дейности за децата.

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца гр. Дупница създава нова визия за ролята на социалните услуги в Общината. ЦСРИД утвърждава нови модели и практики, доказва своите безспорни предимства при разрешаване на различни проблеми при децата с различни нарушения в развитието и техните семейства.

Организационното развитие на социалната услуга е ориентирано към изграждане на капацитет за екипно взаимодействие чрез мултидисциплинарен подход. Модерната материална база с наличното оборудване и обзавеждане, устойчивата професионална среда от добри и мотивирани специалисти, дава нужната увереност и нагласа за справяне във всяка ситуация.

За периода от делегирането си до момента, ЦСРИД се утвърждава като пространство за социална, психологическа и педагогическа подкрепа към деца с проблеми в развитието и техните семейства, благодарение на постоянното вискателно отношение към качеството на работата. Първоначалните стъпки по подобряване на битовата среда и привнесения добър пример на ЦСРИД Дупница вече е специално място, където всеки винаги може да потърси помощ и да получи квалифицирана консултация, подкрепа и информация.

Усилията на екипа са насочени към изпълнението на мисията, а именно Центърът за социална рехабилитация и интеграция за деца да бъде достъпно, сигурно, дружелюбно, отворено и подкрепящо място, в което децата ще възвърнат вярата в собствените си сили и възможности. Да насърчава и подкрепя социалното, емоционалното и културно развитие на всяко дете като доказателство за това, че всеки може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в общността.

Специалистите в ЦСРИД работят целогодишно за създаване на приятелска и творческа среда сред децата, като им дават възможност за избор при вида на занимания и се съобразяват с потребността на децата да се чувстват приятно. В Центъра работи мултидисциплинарен екип от специалисти: психолог, логопед, социален работник, медицинска сестра, физиотерапевт и рехабилитатор.

Предлаганите дейности за децата са консултиране, диагностика, рехабилитация, посредничество, насочване към други служби.

Рехабилитацията включва:

- индивидуална и групова психологична;
- социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха, говора и зрението;
- интегративни дейности;
- трудотерапия (работа с глина, декупаж, квиллинг, фелтинг, готварство и др.);
- музикотерапия;
- кинезитерапия;
- компютърни занятия.

ЦСРИД има своите редовни посетители и цялостната дейност е насочена към постигане на видими резултати с тях. Индивидуалните занимания с децата и контактите помежду им се отразяват положително на тяхното емоционално състояние и подобряване жизнения им тонус. Отчитат се индивидуалните черти и нагласи на децата.

Образователните дейности протичат под формата на игри, в които децата имат възможност да обогатят знанията си и да работят в група по конкретно поставена тема, съобразно интересите им и възможностите за влияние на груповия процес.

Децата от Центъра се включват и в различни развлекателни дейности като рисуване, моделиране, апликиране, гледане и дискутиране на филми, прочит и коментар на приказки, организиране на социална анимация за деца.

Развиването на усет за красивото, подкрепата на творческия импулс, посредством който пред децата се разкрива един нов свят от възможности за изразяване и за реализиране на енергията като алтернатива на агресия, емоционално-поведенчески прояви и неприемливо поведение е посоката, в която се работи в часовете по арттерапия.

Програмата има за цел да помогне на децата да усвоят и придобият различни знания и умения, да се изградят мотиви и нагласа за трудова дейност; нагласи за съпричастност и сътрудничество, толерантност и разбирателство; спазване на социални норми и правила за поведение; подобряване на комуникативните умения и др.

Паралелно с това те имат възможност да посещават различни обществени места и забележителности, да разширят контактите си с връстници извън общността, да формират социално приемливо поведение.

Центърът е разположен в общинска сграда, добре оборудвана, с достъпна архитектурна среда. Разполага с административен сектор, културно-занимателен

сектор, учебно-занимателен сектор, медицински кабинет, Сензорна зала, кърт за психомоторика /сух басейн с топки/, кабинет за арттерапия и трудотерапия, зала за двигателна рехабилитация, разполагаща с необходимите уреди за рехабилитационна дейност, масажен кабинет.

Отделните сектори отговарят на всички законови изисквания за безопасност на труда, обзаведени и оборудвани с всичко необходимо за улеснение и изпълнение на различните дейности и услуги- компютри, лаптоп, мултимедия, копирна техника, стационарни и мобилни телефони, интернет.

ЦСРИД реализира своята дейност при добре изградена и функционираща партньорска мрежа за развитие на специализирани услуги за деца.

Тясно сътрудничество и взаимодействие със специализирани институции:

- ❖ Регионална Дирекция „Социално подпомагане” – консултантска помощ за правилното функциониране на социалната услуга; информация и съдействие за разширяване кръга на възможностите на предлаганата услуга;
- ❖ Дирекция „Социално подпомагане” Дупница – подържане на непрекъснат контакт със специалистите от Дирекцията, помощ относно актуални законови разпоредби, правилници и методични указания, популяризиране на социалната услуга;
- ❖ Отдел „Закрила на детето” към дирекция „Социално подпомагане”- гр. Дупница, гр.Бобошево, гр.Бобов дол, гр.Радомир - подготвяне на досиета и издаване на направление за ползване на социалните услуги предоставяни от ЦСРИД; популяризиране на социалните услуги сред близките на деца с увреждания;
- ❖ Дирекция „Социални дейности и духовно развитие” към Община Дупница;
- ❖ Целодневни детски градини, училища, ОБДТ „Невена Коканова”, Читалища, Школи по изкуства към читалище Зора, народни и самодейни ансамбли и др. организации - съвместна изява и участие на деца, ползващи социална услуга в ЦСРИД и деца от масови заведения;
- ❖ Организация на инвалидите – „Клуб на инвалида”, Организация на слепите в Дупница, Териториална организация на глухите в града, Дружество на диабетици – популяризиране на услугата сред членовете им, съвместна работа по разширяване кръга на предлаганите услуги;
- ❖ „Партньори Дупница”;
- ❖ Лични лекари, обслужващи децата, ползващи услугите на ЦСРИД.

- ❖ **Контакти с месната кабелна телевизия - информиране на медиите за предстоящи събития и дейности, организирани от ЦСРИД.**

Екипът в Центъра работи непрекъснато за създаването на приятелска и творческа атмосфера сред децата потребители, като им дава възможност за избор при вида на заниманията и се съобразява с потребността на децата да се чувстват приятно, да бъдат спонтанни и сами да инициират някои дейности.

Добри практики

2008 год. – „Посрещане на Дядо Коледа” – деца от ЦСРИД и ученици от ОУ „Евл. Георгиев” Дупница;

2009 год. - За деня на Пролетта съвместна постановка между деца от ЦСРИД и ученици от класа на г-жа Лалева – IV клас на СОУ „Св.Паисий Хилендарски” –Дупница;

2009 год. - Благотворителен коледен концерт, организиран от ЦСРИД, с участието на вокална група към Г”Христо Ботев”, Денс машин, Група по народни танци към Читалище „Зора - 1858”, гр. Дупница;

2010 год. - Честване рожден ден на ЦСРИД в ресторант „Македония” . С участието на деца от ЦСРИД, ученици от ОУ „Евлоги Георгиев” – музикален състав, балет към Читалище „Зора - 1858”.

2010 год. - Коледно тържество, организирано от ЦСРИД, с участието на деца от ЦДГ №1 и ЦДГ № 9, вокална група към ОУ „Евлоги Георгиев”, с участието на ученици от Гимназия „Христо Ботев” – в залата на Младежкия дом.

От **2010 год.** сътрудничество с Българското училище в гр. Хамбург, Германия.

2011 год. – Посрещане на пролетта, с деца от ЦСРИД и техни приятели в Панорамна зала на Община Дупница;

2011 год. – „Заедно четем и играем” по идея на Цветанка Русинова – учител по БЛЕЛ – с.Яхиново по проект „Приятно и коледно”. С участието на деца от ЦСРИД, ученици от 5 клас ОУ „Св.св.Кирил и Методий” – с. Яхиново

2011 год. – 8 години ЦСРИД – детско парти в Младежки дом – с участието на деца от Театрална академия към Драматичен театър „Невена Коканова”

2012 год. - „Мартенска забава” – в Панорамна зала на Община Дупница, организирано от ЦСРИД, с участието на деца към Читалищата в гр. Дупница.

2012 год. – „Коледна приказка” – празничен спектакъл, организиран от ЦСРИД, с участието на деца от ЦДГ № 6 и клуб по спортни танци „Фантастик”, школа по изкуства – клас пиано към Читалище „Зора - 1858”, Вокална формация „Сребърна пътека”

2013 год. – По повод „10 години ЦСРИД”, Центърът организира Юбилейния концерт, с участието на ВС „Артоп” с ръководител Таня Камбурова; ДВС „Сладурите” с ръководител Магдалена Лобутова; клуб „Хороводец” към ОУ „Христаки Павлович” с ръководител Таня Николова; танцов клуб „Фантастик Данс” с ръководител Димитър Георгиев; „Денс машин” с ръководител Александър Димитров. Своите актьорски умения показаха и децата от Центъра, те се превъплътиха в детективи, търсещи изгубено съкровище.

2013 год. – Децата от ЦСРИД и ученици от клуб „Искам да успея” към ОУ „Евлоги Георгиев”, с ръководител г-жа Таня Орманкова съвместно изработиха коледни картички. Желанието им бе да съберат средства за подпомагане деца в риск, а именно децата от Дом „Олга Стоянова”- гр.Дупница.

2013 год. – Ученици от Гимназия „Христо Ботев” организираха благотворителен концерт, специално за децата, посещаващи Центъра. Със събраните средства те дариха мултимедиен проектор, необходим за нуждите на ЦСРИД.

2014 год. – По повод Международния ден на детето – 1 юни, в зала № 4 на Младежки дом, децата от Центъра представиха пред своите родители и близки, постановката „Славейт на Китайския император” по Х.К.Андерсен.

2014 год. – Посещение на децата от ОУ „Христо Ботев”с. Самораново в ЦСРИД – „Моят нов приятел”, съвместни занимания и игри;

2014 год. – По повод празника на гр. Дупница, на 14.10.14 децата от ЦСРИД взеха участие в ДТ”Невена Коканова” с театралната постановка „Славейт” от Х. К. Андерсен.

2014 год. –Децата от ЦСРИД на 19.11.14 представиха в Централен военен клуб, гр. София театралната постановка „Славейт” от Х. К. Андерсен, художествен ръководител Снежана Малковска. Под надслов „За да продължим“ за четвърта поредна година Фондация „Жени човешки ресурси”показа пример за добра практика в социалните институции. Благотворителната вечер бе под патронажа на Министъра на отбраната и Министъра на труда и социалната политика

ЦНСТ ☺ “Надежда” ☺

Проект „Изграждане на Център за настаняване от семеен тип в община Дупница”,

Оперативна програма „Регионално развитие” 2007 – 2013 г.

Бенефициент: Община Дупница

Център за настаняване от семеен тип за деца е нова форма на социална услуга в страната, насочена към децата, които имат нужда от грижа извън тяхното семейство. Това е социална услуга от резидентен тип, която се разкрива на база на оценка на специфичните характеристики на децата в общността и потребностите от социални услуги на потенциалните ползватели. Капацитетът на ЦНСТ “Надежда” е 12 + 2 за спешно настаняване.

Център за настаняване от семеен тип за лица с увреждания е нова форма на социална услуга, насочена към деца и младежи с увреждания, които имат нужда от 24-часова грижа извън тяхното семейство и подкрепа за самостоятелен живот. Това е социална услуга от резидентен тип, която се разкрива на база идентифицирани потребности на населението в общината от такъв вид услуга.

Център за настаняване от семеен тип означава осигуряване на онова подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот. В Центъра работи мултидисциплинарен екип от специалисти: психолог, социален работник, медицинска сестра и социални терапевти.

ЦНСТ създава среда за живот близка до семейната, при която децата/младежите получават необходимата им индивидуализирана грижа, подкрепа за личностно развитие и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот.

Организирането на живота и услугите в ЦНСТ са насочени към създаването на условия за равно поставено участие на потребителите в живота на местната общност. Децата и младежите в ЦНСТ са смесени по възраст, пол, степен на увреждане и ниво на автономност.

Основната цел на предоставяните услуги в Център за настаняване от семеен тип е осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице, чрез предоставяне на индивидуализирана грижа и подкрепа, фокусирана върху постижими резултати за потребителите на услугата.

Задачи

- Да се задоволят основните жизнени потребности на лицата чрез подходящи грижи и да се осигурят условия за тяхното надграждане;
- Да се осигури безопасна и сигурна среда за живеене, в която лицата да развиват пълноценно своите възможности;
- Да се осигури равнопоставено участие в живота на местната общност чрез равен достъп на лицата с увреждания до обществени сгради и културни средища /читалища, библиотеки, клубове, общински центрове за работа с възрастни хора с увреждания, спортни клубове и др./ и гарантиран достъп до специализирани здравни, социални, образователни и други услуги;
- Да се осигурят адекватни услуги, условия и оборудване, необходими за постигане на максимално качество на обслужване на лицата с увреждания;
- Да се предоставят набор от услуги и грижи, чрез които потребителите имат възможността да упражнят правото си на избор по отношение на свободно време, социални дейности, културни интереси, храна, време за хранене, установена практика на ежедневиия живот, лични и социални отношения, и религиозна принадлежност;
- Да се оказва съдействие на лицата за поддържане на връзките им с роднини и близки или възможност за реинтеграция;
- Да се гарантира планирането и индивидуализирането на грижите за всяко лице въз основа на екипно обсъждане, екипно вземане на решение с активно включване на лицето и съобразяване с неговите желания;

- Определяне на потребностите на индивида с цел установяване на необходимостта и правото му на подпомагане и постигане на съгласие, относно приоритетите и целите на намесата.

Целеви групи

Ползвателите на Център за настаняване от семеен тип са:

- Лица до 18 годишна възраст (деца), за които до момента на настаняването им в ЦНСТ нямат възможност да бъдат отглеждани в биологичното им семейство, в семейство на близки и роднини или в приемно семейство;
- Лица от 18 до 29 годишна възраст (младежи), за които не е възможно да бъдат подкрепени в семейството или да водят самостоятелен начин на живот;

Принципи

ЦНСТ функционира при спазване на следните принципи:

- Гарантиране на най-добрия интерес на детето, съгласно Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Зачитане на достойнството и личността на детето/младежа;
- Уважение към личната история и етническата и културна идентичност на детето/младежа;
- Зачитане на индивидуалните потребности на всяко дете и младеж, като се отчита степента и динамиката на развитието и се прилага на индивидуален подход при предоставянето на грижи;
- Подпомагане деца и младежи лицата с увреждания за вписването им в социалната среда;
- Насърчаване на взаимоотношенията между детето/младежа със значими за него хора и външния свят;
- Подкрепяне и стимулиране на самостоятелността, съобразно индивидуалните особености.

Ценностите в ЦНСТ са свързани със зачитане правото на лицата за:

- Пълноценен, самостоятелен и достоен живот, при упражняване правото на избор и контрол върху собствения им живот;
- Запознаване и поддържане на личната история, етническа и културна идентичност;

- Недискриминация по пол, етническа принадлежност, здравословно състояние, възраст и пр.;
- Развитие съобразно особеностите и желанията му;
- Активно участие в обществения живот;
- Информираност и право да изразява мнение по всички въпроси, които го засягат;
- Достъп до здравеопазване, медицинска и социална рехабилитация;
- Отдых и културни и спортни занимания, духовно и личностно усъвършенстване;
- Специална подкрепа и грижи, способстващи за максималното развитие на потенциала на детето/младежа;
- Уважение и зачитане на семейството на детето/младежа;
- Отглеждане в среда, близка до семейната.

Функции на ЦНСТ за задоволяване основните жизнени потребности на потребителите.

- ЦНСТ осигурява подслон в условията на сигурност и зачитане достойнството на потребителите.

- ЦНСТ осигурява среда на живот, близка до семейната, която задоволява потребностите от уединение и дава възможност за създаване и поддържане на социални контакти. Всяко дете/младеж разполага с лично пространство и с пространство за общи дейности с останалите лица и екипа на ЦНСТ.

- Всяко дете/младеж според възможностите му се подпомага да поддържа реда и хигиената на определеното му помещение, а за общите - отговорностите се разпределят между потребителите и екипа на ЦНСТ.

- Всички правила за организацията на живота в ЦНСТ, отговорностите и задълженията на детето/младежа, както и техните права са разписани в Правилник за вътрешния ред, който представлява система от правила и норми, регламентираща условията за ползване на услугите. При разработването му е необходимо правилата да бъдат съобразени с характеристиките на заболяванията на целевата група с цел адекватно му изпълнение от страна на потребителите.

Община Бобов дол

Сдружение с нестопанска цел "Иновация" предоставя социалните услуги на територията на Община Бобов дол: Център за настаняване от семеен тип - ЦНСТ и Център за социална рехабилитация и интеграция - ЦСРИ на територията на община Бобов дол.

4 години В Бобов дол

ЦНСТ е услуга от резидентен тип и осигурява среда, близка до семейната, на 20 лица с умствена изостаналост, изведени от специализирана институция в с. Горна Козница. Потребителите на тази услуга ползват 24-часова грижа и подкрепа като се обучават в изграждането и развиването на умения за самообслужване, дейности от ежедневието и развитие на трудови умения. ЦНСТ разполага с добра материална база, която се състои от 2 сгради, в които са налице отлични битови условия. Потребителите използват самостоятелни или двойни стаи, кухня и дневна. Има огромен двор, в който са обособени цветна, зеленчукова и овощна градина. За пълноценното включване на лицата с умствена изостаналост в обществения живот и за социализацията им спомагат и ползване услугите на Център за социална рехабилитация и интеграция.

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и лица с увреждания - ЦСРИ е комплекс от социални услуги, свързани с извършването на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и

ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. В ЦСРИ се предоставят краткосрочни (до 3 месеца) и дългосрочни (над 3 месеца) услуги като тези услуги са почасови.

В ЦСРИ работи мултидисциплинарен екип, който включва следните специалисти:

- Кинезитерапевт;
- Логопед;
- Психолог;
- Трудотерапевт;
- Социален работник

За всеки потребител се изготвя специализирана оценка на потребностите, индивидуален план и план за грижи, съобразени със здравословното му състояние и индивидуалните особености.

В ЦСРИ се предоставят следните програми:

- "Социален клуб";
- "Дамски клуб";
- "Кухня";
- "Утринно- хигиенна гимнастика";
- "Изобразително изкуство и конструктивна дейност";
- "Музика и ритми";
- "Градинарство";
- "Деятности от ежедневието".

Тяхната цел е социализация на лицата , пълноценно включване в обществото и интеграция.

Като добра практика в социалните услуги е организирането на редовни екскурзии в региона с културна и образователна цел. Ежегодните мероприятия, свързани с отдих и почивка на потребителите на услугите, е приоритет в планирането на дейности.

СНЦ "Иновация" се включва в национални и местни инициативи като "Зелена България", "Да изчистим България за 1 ден" и др. Като организатор на местни

инициативи и доброволчески кампании "Да боядисаме оградата!", "Как да общуваме с детето?", презентации за повишаване на родителския капацитет и др.; с природозащитници от ОУ "Никола Й. Вапцаров" и доброволци от общността, правим съпричастни местното общество към проблемите на хората с увреждания.

На местно ниво осъществяваме съвместни мероприятия с Детска градина "Христо Ботев", Детска градина "Миньор", Основно училище "Никола Й. Вапцаров", Среднообщообразователно училище "Христо Ботев", Народно читалище "Миньор - 2006 год."

В услугите, предоставяни от СНЦ "Иновация", са направени първите стъпки на програмата за алтернативна комуникация "МАКАТОН". Специалистите са едни от първите занимаващи се с адаптирането и въвеждането на системата "МАКАТОН" за употреба в България. Това е партньорски проект на БАЛИЗ с The Makaton Charity по Оперативна програма за развитие на човешките ресурси.

Към настоящия момент СНЦ „Иновация” е бенефициент по 2 програми към Агенция по заетостта – „Подкрепа за заетост” и „Ново работно място”. Тези програми осигуряват работни места на трайно безработни лица и младежи до 29-годишна възраст.

В момента се реализира и проект ”Да овластим хората с интелектуални затруднения – следваща стъпка”, организирано от БАЛИЗ като целта е подкрепеното вземане на решения при лица с интелектуални затруднения. Фасилитаторите, които работят по проекта са едни от първите в България, преминали през обучение за такива специалисти.

Партньори са и по проект "Подобряване капацитета на персонала от социалните заведения за хора с увреждания в общините Кресна и Бобов дол" с бенефициент Сдружение "Нов избор", осъществен с финансов принос на БАЛИЗ.

При желание от страна на потребители от общността да ползват услугите на ЦСРИ се наблюдава недостатъчно коректна медицинска документация (Здравна система), необходима за ползване на услугите.

Специалистите работещи споделят, че все още се наблюдават неразбиране и негативизъм към лицата, ползващи услугите на ЦНСТ и ЦСРИ от страна на общността. Въпреки усилията и кампаниите за информиране понякога се сблъскваме с този проблем.

Друг проблем, с който се сблъскват специалистите е многото документация, необходима при предоставяне на услугите и малкото време за пряка работа с

потребителите. Така ефективността на подкрепата и терапиите за подобряването на състоянието е намалена и изисква по- дълъг период за постигане на желаните цели.

На територията на област Кюстендил в градовете Бобошево, Кочериново, Рила се изпълняват социални услуги, които са насочени към възрастни хора и не са обект на изследване в настоящия анализ, поради което не са включени.

По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” в област Кюстендил се изпълняват много успешни проекти, които са свързани с децата с увреждания **проект „Подкрепа за достоен живот”, проект “И аз имам семейство” и Интегрирани социални политики за предоставяне на алтернативни услуги, целящи социално включване в общините:**

Проект „Подкрепа за достоен живот”

- Организацията на работата в общинската администрация по реализирането на проекта допринесе за изграждане на организационен и професионален капацитет на местно ниво за управление и качествено предоставяне на социалната услуга „Личен асистент”, което е предпоставка за децентрализиране на социалната услуга след приключване на проект „Подкрепа за достоен живот”.

1. Обща цел:

Да се приложи нов подход за предоставяне на услуги в семейна среда чрез въвеждане на принципа „индивидуален бюджет за личен асистент” в национален мащаб и да се разчупят създадените стереотипи за услугата „Личен асистент”.

2. Специфични цели:

- Да се децентрализира услугата „Личен асистент”, която до момента традиционно е предоставяна от Агенцията за социално подпомагане на територията на цялата страна.
- Да се създадат възможности лицата с трайни увреждания да участват активно в планирането на услугата, определянето на индивидуален бюджет и избора на личен асистент.
- Да се подкрепят семействата, в които има дете/лице с трайно увреждане, като се даде възможност за професионално развитие на ангажираните с грижи за лицето с трайно увреждане членове на семейството.

- Да се постигане промяна в разбирането за дейността на личния асистент – потребителите и техните семейства да я възприемат като социална услуга, а не като дейност, извършвана от членове на семейството.
- Да се намали риска от зависимост от институционален тип грижи на хора, нуждаещи се от помощ за обслужване.

3. Описание на целевата група.

- Лица / деца с трайни увреждания, с невъзможност за самообслужване.

Предоставяне на социалната услуга „Личен асистент“:

- Предоставянето на услугата се реализира по индивидуален план за всеки потребител, включващ дейностите, които са договорени с личния асистент за подобряване качеството на живот на съответния потребител, с неговото активното участие.

- При изготвянето на плана се прилага подхода за индивидуален бюджет. Потребителят (или неговият представител) сам определя времето за ползването на всяка услуга – брой часове, ежедневно, ежеседмично, веднъж на месец или друго.

- В хода на реализирането на Проекта се осъществява контрол по отношение на качеството на предоставянето на услугата от наети специалисти, вътрешен контрол от екипа на общинско ниво по отношение на изпълнението на договорените дейности от личните асистенти, мониторинг на всички дейности от екипа на национално ниво.

Проект “И аз имам семейство”

Проектът се реализира в изпълнение на Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България" и Плана за действие за нейното изпълнение

Целта е да се подкрепи процеса на деинституционализация на деца, като се създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции или на деца от общността, в риск от изоставяне.

Цели:

1. Прилагане в национален мащаб на нов подход за предоставяне на услугата „Приемна грижа”- доброволна, професионална и заместваща.

2. Разширяване на възможностите за развитие на приемната грижа чрез нарастване на броя на приемните семейства и желаещите да предоставят тази социална услуга в национален мащаб.
3. Създаване на условия за намаляване на бедността, особено в малките населени места, чрез създаване на заетост като приемни родители на безработни лица.
4. Децентрализиране на услугата „Приемна грижа” и разгръщането ѝ на общинско ниво, като инструмент за превенция на настаняването в специализирана институция на децата от целевите групи и/или тяхната деинституционализация.

Целевите групи са:

- Децата от общността, в риск от изоставяне и техните семейства, в това число и семейства на близки и роднини;
- Децата, настанени в специализирани институции.

В заключение като основни проблеми при ползването на социални услуги за деца с увреждания се наблюдават са:

- бедността,
- липсата на информация,
- недостатъчна достъпност на услугите,
- липса на услуги на терен
- липса на адекватна подкрепа за семействата.

Услугите следва да бъдат ориентирани към семейството. Семейството по правило осигурява най-добрата среда за отглеждане и възпитание на децата, затова външната интервенция, осъществявана посредством различни програми и услуги следва да е насочена към оказване на подкрепа на семействата и за приобщаването им към общността. Необходимо е да се възприеме холистичен подход при структуриране на услугите за деца с увреждания, като емоционалните, психологически, образователни, социални и културни нужди на детето се преценяват и разглеждат в контекста на семейството и на общността. Посредством услугите у децата, младежите и техните семейства следва да се формира чувство за принадлежност и за личности, които са високо оценявани членове на общността. Разработването на програми и услуги за семействата и тяхната интеграция в общността е важна предпоставка за успешното структуриране на системата за социални услуги за деца с увреждания.

Радващо е, че се поставя акцент върху семейното консултиране, подкрепа на родителството, обучения, индивидуална работа с потребителите на услуги и работа със семейството като цяло.

Семейството е естествената среда, която следва да бъде стимулирана и подкрепяна за възпитание и отглеждане на децата.

Всяко дете и младеж заслужават да получат възможно най-добър старт в живота, да бъдат отглеждани и възпитавани в безопасна и любяща среда, да бъдат консултирани, изслушвани, да бъдат подкрепяни, за да разгърнат целия си потенциал.

Семейството е естествената среда, в която се възпитават и отглеждат децата. Родителите имат водеща роля за физическото, психическото и емоционално израстване на децата, както и за придобиване на важни социални умения. Родителството е дългосрочен ангажимент, процес, който продължава години и за съжаление не винаги родителите са добре подготвени за това предизвикателство. Следователно разработването на услуги и програми, насочени към децата и семейството е една важна инвестиция с дългосрочен ефект.

Същевременно с това е необходимо укрепване капацитета на общината и на другите доставчици на социални услуги да прилагат интердисциплинарен подход при предоставяне на социални услуги за деца и да инвестират в човешки ресурс, специалисти и екипи, подготвени да работят с децата и техните семейства.

Към момента на територията на област Кюстендил се развиват **превантивни социални услуги за деца и семейства** с ранна степен на интервенция, целяща да предотврати изпадането на децата в риск и тяхната социална изолация. Разработват се и подкрепящи програми и услуги за семейства, чиито деца вече имат доказани потребности от ползване на социални услуги.

Проект ”Интегрирани социални политики за предоставяне на алтернативни социални услуги, целящи социално включване в община Дупница” или познат като **Проект за социално включване, който има следните компоненти:**

Компонент 1: Интегрирани социални услуги и услуги за грижи за деца. Компонентът включва общински подпроекти за предоставяне на пакет от интегрирани социални услуги и услуги за грижи за деца за родителите и децата от уязвими групи, както и за деца с увреждания и техните семейства. Основна особеност на услугите е, че

те ще бъдат интегрирани – както по отношение на съвместната работа на различни специалисти с целевите групи, така и по отношение на самият характер на услугите – социални, здравни, услуги за предучилищна подготовка и т.н.

Услугите са разделени в две групи с оглед възрастта на целевите групи деца – услуги за родители и семейства на деца до 3 годишна възраст и услуги за деца от 3 до 7 годишна възраст. Фокусът на услугите за деца до 3 годишна възраст е поставен най-вече на формирането и развитието на родителски умения, като за целта ще бъдат финансирани дейности за формиране на умения за отглеждане на децата и дейности за подкрепа на родителите в процеса на отглеждане на децата. Ще има родителски групи, възможности за индивидуално консултиране, включително и чрез мобилни екипи, предоставящи подкрепа на място, ще се предоставя и по-специфична подкрепа за деца с увреждания и техните семейства.

Целта на услугите е не само да се подкрепят семействата в отглеждането на децата, но и да се стимулират за по-голяма активност във всички сфери на живота с цел осигуряване на добра семейна среда за малките деца. Родителите ще имат възможност за комплексна подкрепа – от изцяло свързана с полагане на грижи за малки деца до консултиране относно възможностите за подобряване на тяхното образование, квалификация, шансове за заетост и т.н. И за двете възрастови групи деца ще се предоставят и услуги по здравно консултиране. Целта е не само да се оказва подкрепа в случай на установено увреждане или пък заболяване, а и да се формира здравна култура за правилно отглеждане на децата, като средство за превенция на здравните рискове.

За децата от 3 до 7 г. услугите основно са насочени към интеграция в детските градини и подобряване на училищната готовност. Наред с останалите дейности за групата деца от 3 до 7 г. основните услуги се фокусират върху групова и индивидуална работа с децата и техните семейства. Като за да има пълноценно социално включване ще се работи и с тези деца и родители, които не попадат в рисковите групи по проекта.

Ще бъде подпомогната интеграцията на децата и чрез намаляване на таксите за детска градина. Транспорт за децата с цел да могат да посещават детска градина също ще бъде осигурен по проекта.

Един от най-съществените елементи на проекта е възможността за инвестиции в ремонтни и строителни дейности с цел предоставяне на услугите – това може да е свързано както с увеличаване на капацитета или адаптиране с оглед нуждите на услугите на действащи форми за грижи за деца, така и с инвестиции в създаването на материална база за предоставяне на услугите.

По проекта има възможност да се финансират и обучения на доставчици на социални услуги и персонал в детски градини и детски ясли.

Компонент 2: Изграждане на капацитет. Този компонент ще финансира дейности за развитие на капацитета за управление на проекти на местните власти в направления като междусекторно сътрудничество и договаряне на предоставянето на социални услуги с външни доставчици, осигуряване на устойчивост на услугите. Финансират се и дейности, свързани с оценката на въздействието, одит и подкрепа за изпълнението.

Цели:

- ✓ Подкрепа на децата и семействата в риск за изграждане на здрава семейна среда;
- ✓ Намаляване на броя на изоставените деца в нужда;
- ✓ Намаляване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и оказване на подкрепа за задържането им в биологичната им среда;
- ✓ Изграждане на мрежа от социални услуги за обществена подкрепа за обхващане на поне 25% от уязвимите семейства с деца в риск в общината;
- ✓ Развиване на широк кръг дейности по превенция на изоставянето на деца;
- ✓ Да се подобри грижата за децата в семейството и да се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата;
- ✓ Предоставяне на услуги за деца с увреждания и техните семейства;
- ✓ Прилагане на мерки за ранна диагностика и навременна интервенция;
- ✓ Създаване на социална услуга Център за ранна интервенция за деца с увреждания;
- ✓ Осигуряване на подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране;
- ✓ Гарантиране на равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование и здравеопазване.

Очаквани резултати:

- ✓ Развита мрежа от услуги за деца и за семейства с деца – консултиране, обучение на родители;
- ✓ Намален относителен дял на децата, отглеждани в специализирани институции;
- ✓ Постигане на 90% обхващане на децата с имунизация от задължителния имунизационен календар;
- ✓ Подобрена профилактика на здравето на децата;
- ✓ Превенция на риска от разпространение на предавани по полов път инфекции;
- ✓ Развита мрежа за психиатрична и психологическа помощ за деца и родители;

- ✓ Постигане на по-висок процент на обхванати в задължителната предучилищна подготовка деца;
- ✓ Увеличаване на дела на децата от различни етнически малцинства, интегрирани в общообразователните училища, детските градини и ясли;
- ✓ Подобряване владееенето на български език от деца, на които той не е майчин език, изравняване на възможностите им в образователния процес с тези на останалите деца;
- ✓ Увеличаване броя на интегрираните деца с увреждания в общообразователните училища и детски градини;
- ✓ Увеличен достъп до услуги в общността;
- ✓ Повишен родителски капацитет за отглеждане на деца от 0 до 7 г.;
- ✓ Повишен брой на родителите, справящи се успешно с отглеждането на децата си;
- ✓ Превенция на ранна бременност сред рискови групи.

Целеви групи

- **Деца в риск (0 до 7 г.), включващи:**
 - ✓ Деца от уязвимите групи, в частност ромската общност;
 - ✓ Деца, чиито родители са безработни;
 - ✓ Деца, чиито родители получават социални помощи;
 - ✓ Деца без личен лекар, или чийто лекар не е педиатър;
 - ✓ Деца, чиито родители не са здравно осигурени;
 - ✓ Деца, непосещаващи детска градина или не ползващи друг тип услуга за грижа за деца;
 - ✓ Деца, за които родителите не полагат достатъчно грижа;
 - ✓ Деца с увреждания;
 - ✓ Деца със здравословни проблеми
- **Родители (на деца от 0 до 7 г.), включващи:**
 - ✓ Родители от уязвимите групи, в частност ромската общност;
 - ✓ Родители, получаващи социални помощи;
 - ✓ Безработни родители;
 - ✓ Родители на 3 и повече деца;
 - ✓ Самотни родители;
 - ✓ Бъдещи родители от уязвими групи;
 - ✓ Родители (най-вече майки) в рискова възраст;
 - ✓ Родители без или с ниско образование;

- ✓ Родители, живеещи в лоши жилищни условия;
- ✓ Дирекция “Социално подпомагане” на АСП);
- ✓ Родители на деца с увреждания;
- ✓ Родители на деца със здравословни проблеми;
- ✓ Здравно неосигурените родители;
- ✓ Родители на деца във висок риск (забавяне на развитието и др.)

Услуги/дейности, които се и ще се предоставят по проекта

Услуги/дейности по Проекта за социално включване	
УСЛУГИ - ОБЩО	
Услуги за деца от 0 до 3 г. и техните родители	
Услуга 1. Формиране и развитие на родителски умения	
<u>Дейност 1</u> – Групи за консултация и подкрепа на бъдещи родители	
<u>Дейност 2</u> Групи за консултация и подкрепа на родители с бебета и деца на възраст от 0 до 3 г.	
<u>Дейност 3</u> Групи за родители и бъдещи родители	
<u>Дейност 4</u> Индивидуална работа с бъдещи родители	
Услуга 2. Ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция на уврежданията	
<u>Дейност 1</u> – Специализирано обучение за лекари относно съобщаване на увреждането	
<u>Дейност 2</u> Посещения на кинезитерапевт в родилен дом	
<u>Дейност 3</u> Посещения в център за ранна интервенция	
<u>Дейност 4</u> Посещения на мобилен екип в домовете на семействата	
Услуга 3. Семейно консултиране и подкрепа	
<u>Дейност 1</u> – Групови и индивидуални сесии за семейно планиране	
<u>Дейност 2</u> Консултиране и подкрепа на родители, които не полагат достатъчно грижа за своите деца	
Услуга 4. Здравна консултация за деца	
<u>Дейност 1</u> – Редовно наблюдение на здравето, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата	
Услуга 5: Детегледачи (грижа в домашна среда)	
<u>Дейност 1:</u> Осигуряване на дневна и почасова грижа за деца на възраст от 0 до 3 г.	
Услуга 6: Семейни центрове	

Услуги/дейности по Проекта за социално включване
<u>Услуга 7:</u> Намаление на таксата за детска ясла
Услуги за деца от 3 до 7 г. и техните родители
<u>Услуга 1:</u> Интеграция на децата в детските градини и в предучилищните групи/класове
<u>Дейност 1</u> – Работа с деца, интегрирани в детските градини
<u>Дейност 2</u> Работа с родителите на деца
<u>Дейност 3</u> Работа с останалите родители
<u>Дейност 4</u> Съвместна работа с всички родители
<u>Дейност 5</u> Транспорт
<u>Дейност 6</u> Намаляване на таксата за детска градина (пълно или частично)
<u>Услуга 2:</u> Мониторинг на готовността за обучение
<u>Дейност 1</u> – Преглед на психомоторното и физическото развитие на децата най-малко в началото и в края на всяка година в детската градина
<u>Услуга 3:</u> Семейно консултиране и подкрепа
<u>Дейност 1</u> – Групи за консултация и подкрепа на родители на деца от 3 до 7 г.
<u>Дейност 2</u> Консултиране и подкрепа (индивидуално или групово)
<u>Дейност 3</u> Консултация на деца, живеещи в рискова семейна среда
<u>Услуга 4:</u> Здравна консултация за деца
<u>Дейност 1</u> Редовно наблюдение на здравния статус, физическото и психомоторното развитие на децата
<u>Услуга 5:</u> Семейни центрове
<u>Дейност 1</u> – Работа с децата – целодневна и почасова грижа за деца
<u>Дейност 2</u> Работа с родителите
<u>Услуга 6:</u> Допълнителна подготовка за равен старт в училище
<u>Дейност 1</u> Създаване на летни групи/училища
<u>Услуга 7:</u> Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания
<u>Дейност 1</u> Оценка на нуждите на децата от подкрепа
Инвестиции в строителни/ремонтни дейности, оборудване и материали
Ново строителство и/или реконструкция на съществуваща/и сграда/и
Закупуване на оборудване и материали

Настоящият анализ има за цел да формулира и съответно да намери адекватен отговор на комплексните предизвикателства, които стоят пред системата за социалните услуги за деца с увреждане и процеса на тяхното предоставяне.

1. Необходимост от разработване и въвеждане на нови видове социални услуги, които да оценяват на много ранен етап потребностите на семействата от подкрепа и консултиране с цел превенция на последваща институционализация, съответно отпадане на детето от училище и възникване на други проблеми. Важно е и тези услуги да имат интегриран характер. За тази цел е необходимо да се разкрият и свързани социални услуги в здравната и образователната система, които съответно да се предоставят в лечебните заведения, училищата и други образователни институции. За да може да се разработят тези нови модели на социални услуги е необходимо да се промени драстично и начина на оценка на потребностите. Потребностите следва да се оценяват на много ранен етап, преди едно дете да изпадне в риск или в състояние на уязвимост и следва да се обхващат всички възможни целеви групи, за адекватно планиране на услугите. Необходимо е и да се промени и методологията за оценка на потребностите, като максимално в този процес се включат и децата, които свободно да изиявяват своята воля и предпочитания, като се отчитат съобразно тяхната възраст и степен на зрялост.

2. Демографски промени и тенденции.

Като цяло българската нация застарява и абсолютния дял на услуги за деца намалява за сметка на увеличаване в абсолютни стойности на потребностите от социални услуги за възрастни. Тази тенденция обаче по никакъв начин не омаловажава значението на социалните услуги за деца. Наред с този процес на устойчиво намаляване на младите хора в страната се наблюдава и една тенденция на мигриране на населението в работоспособна възраст, с цел търсене на работа, придружени от семействата си в други населени места, което оказва натиск върху търсенето и финансирането на социални услуги, включително услуги за деца.

В резултат на тези тенденции и процеси профила на децата, които имат потребности от услуги на територията на областта се променя динамично, съответно променят се динамично и различните нужди и потребности от услуги за деца.

3. Човешки ресурс

Качествени социални услуги се представят с високо квалифициран и мотивиран персонал. Към момента на изготвяне на настоящата разработка възнагражденията в социалната сфера се определят като ниски от ангажираните лица. Много малък е процентът на доброволци, въввлечени при предоставянето на социални услуги. Участието на доброволци е налице най-вече при дейности в социалната сфера, осъществявани от неправителствени организации.

4. Здраве на децата и младежите

Структурирането на социалните услуги трябва да отчита здравословните проблеми на децата. Физическото и психичното здраве на децата зависи от осигуряване на благоприятни условия за емоционалното им развитие. Тези условия предполагат родителите и обществото да осигурят отношения на доверие, което постепенно да позволи изявата на естествените таланти и формирането на личността и светогледа на децата през призмата на умения за разбирателство, общуване и капацитет за социално участие. В тази връзка е необходимо въвеждане на социални услуги, които да развиват капацитета на българското семейство, на децата и представителите на училището да формират адекватни отношения, които да помагат на децата да постигат самостоятелно психично здраве.

5. Промяна на модела на предоставяне на социалните услуги за деца

През последните години традиционният модел на предоставяне на социални услуги от страна на държавата/общината като основен доставчик на услуги бе променен. На пазара на социални услуги навлязоха и частноправните субекти, доставчици на социални услуги. Практиката показва, че най-голям дял сред частноправните субекти, доставчици на социални услуги имат НПО. Тези доставчици или разкриват сами социални услуги, които финансират чрез различни проекти и донорски програми или си партнират с общините, като чрез механизма на социалното договаряне предоставят социални услуги, финансирани с публични средства.

В условията на този все по-диверсифициран пазар на социални услуги с разнородни доставчици, става все по-сложно за общината, като субект, който носи политическата отговорност за системата на социални услуги на нейната територия, сама да осигури адекватни социални услуги за всички целеви групи деца в риск, с необходимото качество. В тази връзка обективно се поражда необходимостта от сътрудничество с частноправните субекти, доставчици на територията на областта и съвместно планиране с тях на социалните услуги за деца, които се предоставят. На

второ място, необходимо е да се развият гъвкави социални услуги за деца, които да отговарят на динамично променящите се нужди на потребителите и да се предоставят при тях, в естествената семейна среда или училището. Необходимо е да се подходи иновативно и в партньорство с другите доставчици на социални услуги и училищата да се създадат центрове за консултация и защита на правата на децата в общността и в образователните институции и други алтернативни социални услуги, даващи възможност на децата да изразят своето мнение, да получат подкрепа или да бъдат изслушани.

Визия и приоритети: Настоящият анализ е разработен на основана на визията за **ефективна, качествена и достъпна подкрепа за всяко дете в областта, която му помага да се развива свободно и пълноценно.**

Приоритети:

1. Достъпни услуги за децата и семействата, които имат нужда от подкрепа.
2. Оказване на подкрепа за най-нуждаещите се.
3. Подкрепа за семействата и насърчаване на родителството.
4. Услуги, насочени към подобряване качеството на живот на децата в областта.

Анализът е изготвен в съответствие със следните общи принципи:

- всички действия, услуги и мерки са насочени към търсене и постигане на най-добрия интерес на детето и неговият интерес има върховенство над интересите на всички останали страни – родители, потенциални осиновители, приемни родители, професионалисти, персонала;
- всички деца имат еднакви права и достъп до услугите без значение на тяхната раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи; национален, етнически или социален произход; увреждане; имуществено състояние; рождение или друг статут на детето;
- прилагане на интегриран подход при предоставяне на подкрепата за децата и техните семейства;
- политиките за децата в риск се провеждат главно и приоритетно с цел подкрепа на семейството, отглеждането на детето в семейството;
- всяка предлагана услуга е в резултат на отчитане на специфичните нужди и желания на всяко отделно дете;

- активно социално включване, което води до трайни и ефективни резултати след и при предоставяне на подкрепата е водещ приоритет в предоставянето на услугите;
- подобрена комуникация между всички страни, които са ангажирани в грижата за децата.

Капацитетът на всички разкрити социални услуги в общността е оползотворен максимално. Голяма част от децата в областта, с различни физически или ментални проблеми, които имат необходимост от интеграционна и социална подкрепа ползват такава посредством действащите услуги в общността, ориентирани към тях. Активен и с добър капацитет е и неправителствен сектор, който създава и управлява социални услуги в общността. Всички места за предлагане на социални услуги в общността са разположени по-големите градове в областта - гр.Кюстендил и гр.Дупница. Това означава ограничен или затруднен достъп до социални услуги за децата от различни уязвими групи извън градския център, т.е. услугите са концентрирани. Жителите на по-малките населени места нямат достъп до социални услуги „на място“.

В заключение като слаби и силни страни, може да бъде изведено:

Слаби страни	Силни страни
Недостатъчен достъп на семействата и децата до ранна оценка на съществуващите нужди.	всяка една община има воля и капацитет за развитие на социалните услуги за всички целеви групи в отговор и в съответствие с държавната социална политика и нейните приоритети.
Липса на превантивна подкрепа на семействата и на децата, в риск от социално изключване деца с увреждания, деца с интелектуални затруднения, деца настанени в специализирани институции	Наличието на тази воля налага иновативни модели на социални услуги, да бъде лидер в социалната сфера и да упражнява стриктен контрол върху услугите, с цел гарантиране на еднакво качество на отделните видове социални услуги за деца, предоставяни на територията на областта.
Недостиг на подходящ свободен общински сграден фонд, в който да се развиват нови алтернативни социални услуги за деца в общността;	
Липса на мобилни алтернативни социални услуги, които да се предоставят на терен директно при самите потребители, както и	Като цяло има заявена воля и готовност за съвместна работа с представители на неправителствения сектор, доказали висок

превантивни социални услуги за деца и техните родители и семейства с ранна степен на интервенция; Ниски доходи на преобладаващата част от семействата на деца, ползвателите на социални услуги; Наличие на „архитектурни бариери” за посещаване на интегрирани училища от страна на деца с увреждания, както и недостатъчна държавна политика по отношение изграждане на достъпна среда; Недостатъчни социални услуги по превенция и обществена подкрепа за деца и семейства в по-малките населени места; Липса на свързани услуги в системата на лечебните заведения и образователните институции (например услуги за фамилно консултиране и подкрепа в болниците, родилните отделения и педиатричните отделения, в които се раждат, съответно настаняват деца с увреждания или интелектуални затруднения; липса на система от услуги в образователната система за подкрепа и мотивация на деца, застрашени от отпадане от училище и техните семейства да посещават съответната образователната институция.)	професионализъм. На територията на област Кюстендил има екипи от обучени специалисти за разработване на проекти и кандидатстване за външно финансиране, както и кадрови ресурси по специалностите: социални дейности, социална педагогика, логопедия, рехабилитация, психология, специална педагогика и медицина, за обезпечаване предоставянето на висококачествени социални услуги.
--	---

Всички работещи в сферата на услугите за деца с увреждания се стремят към промяна на модела на грижа за деца с увреждания от настаняването им в специализирани институции към грижи в семейна среда, както и към промяна на

обществените нагласи спрямо децата с увреждания. Освен това се прилагат мерки, насочени към:

- Преглед на нормативната уредба и инициране на промени, свързани с употребяваната терминология и с недопускане на дискриминация спрямо децата с увреждания;
- Създаване на достъпна среда (премахване на архитектурните бариери, осигуряване на специализиран транспорт, комуникации и др.);
- Превенция на изоставянето чрез подобряване и разширяване на услугите за деца с увреждания, отглеждани в семейна среда.
- Подобряване на живота на децата с увреждания в специализираните институции чрез качествено нов подход и грижи за тях.
- Реинтеграция в семейната среда.
- Развитие на различни социални услуги в общността като алтернатива на специализираните заведения.
- Провеждане на активна медийна политика за промяна в обществените нагласи и преодоляване на психологическите бариери спрямо децата с увреждания.
- Осигуряване на социална, психологическа и финансова подкрепа на родителите на деца с увреждания веднага след раждането им от лекарските екипи и медицинския персонал на родилните отделения и от социалните работници от отделите за закрила на детето.

Във връзка с гореизложеното е необходимо обучение на здравните и социалните работници за оказване на първоначална подкрепа на родителите на дете с увреждане веднага след раждането му с цел превенция на изоставянето. Създаване във всяка община на мобилен мултидисциплинарен екип за ранна интервенция, който да наблюдава развитието на детето с увреждане, да предоставя информация на родителите за неговото отглеждане и да насочва към съответните медицински, образователни и социални услуги в общността.

Гарантиран достъп до качествено образование за всяко дете с увреждане. Всички деца с увреждания в предучилищна и училищна възраст да бъдат обхванати от образователната система. Общообразователните училища и детските градини да станат архитектурно, информационно и комуникативно достъпни за всички деца с увреждания. Осигуряване на условия за развитие и интегрирано обучение в областта на науката, изкуството, спорта и др. на децата с увреждания. Създаване на система за

издирване и осигуряване на подкрепа за талантливите деца с увреждания. Осигуряване от обществените библиотеки на достъп до информация (литература, фонограми, аудиовизуални средства и др.) за децата с увреждания. Насърчаване на творческите изяви на талантливи деца с увреждания чрез съвместни прояви с ученици от училищата по изкуствата (конкурси, състезания, олимпиади и др.) и с подкрепата на творческите съюзи на художници, музиканти, артисти и др., на музеи, галерии и др. културни институти.